

Bir Rifâi Fütüvvetnâmesi Üzerine İnceleme *

M. Saffet SARIKAYA**

M. Necmeddin BARDAKÇI***

Neşrini yaptığımız bu Fütüvvetname, Rifâi zümresine ait bir metindir. 9 varaklık bir eserdir ve bir Rifai dervişine halîfelik/icazet verilme merasimini detaylı bir şekilde anlatmaktadır. Metinde nakledilen zikir ve tesbihat, çeşitli dualar, merasim esnasında kullanılan tarikatla ilgili maddi unsurlar eserin içerik bakımından zenginliğini göstermektedir. Eseri neşre hazırlarken aynı metinden kopya edildiğini tahmin ettiğimiz bir diğer nüshayla birlikte inceledik. Metin üzerinde hiçbir tasarrufta bulunmadan metni aynen aktardık.

Fütüvvetnamenin hacmine binaen çalışma çerçevesinde metni Latin harfleriyle bilim dünyasına sunmak istedik. Eser İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı Osman Ergin Koleksiyonunda OE-Yz-001692 numara da Fütüvvetname başlığıyla kayıtlıdır. 240x170- 170x80 boyutlarında, her sayfada 27 satır sayılı, 9 varak ve nesihle yazılmıştır. Eser “Tarîk-ı Ahmed el-Bedevî ve Seyyid Ahmed Er-Rifâi (Kuddise Sırruhumâ) Üzere Hilâfet Şurûti ve Erkânı ve Esrâr-ı Darb u Şedd ve Ahz-ı Hayâ ve Sâir Esrarlarıdır” başlığını taşımakta ve “Sonradan iclâs cemiyeti bu minvâl üzere dir. Temmet”, ifadeleriyle sona ermektedir. Eserin müellifi, müstensihî ve yazım tarihi belirtilmemiştir. Eserin imlasından 19. yüzyıla ait bir metin olduğu tahmin edilmektedir. Eserde geçen Şeyh Ahmed b. Ulvan’ın (v. 1255/1839-40) ölüm tarihi ve kendisi hakkında rahmetli tabirinin kullanılması bu tahminimizi doğrulamaktadır. Eserin başka bir nüshası aynı kütüphanenin Osman Ergin Koleksiyonunda OE-Yz-00697/3 numarasında kayıtlı mecmuanın 11^a-18^a varakları arasındadır. Ancak eserin 15^b-17^a arasında bazı eserlerle ilgili kayıtların yer aldığı bir liste verilmiş sonra Fütüvvetnamenin kalanı kaydedilmiştir. 14^a’nın sonuna farklı bir kalem ve koyu mürekkeple “mâba’di altı sahife aşağıda tahrîr olunmuştur”, kay-

* Bu çalışma TÜBİTAK 110K317 proje çerçevesinde hazırlanmıştır.

** Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi (mssarikaya@suleyman.edu.tr)

*** Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi (mnbardakci@suleyman.edu.tr)

dı düşülmüştür. Bu şekliyle eser 5 varak, 22 satırlı ve rik'a ile yazılmıştır. Eserin iki yerindeki atlama, incelediğimiz nüshadan istinsah edildiğini düşündürmektedir.

Eserin Metni¹

[1^b] **Tarık-ı Ahmed el-Bedevî ve Seyyid Ahmed er-Rifâi (Kuddise Sırruhûmâ) Üzere Hilâfet Şurûtu ve Erkânı ve Esrâr-ı Darb-ı Şedd ve Ahz-ı Hayâ ve Sâir Esrarlardır**

Bismillâhirrahmânirrahîm

El-hamdü lillâhi'llezî esbeğa niamehû aleynâ zâhirühû ve bâtinuhû ve lehû hakîkatu'l-en'âm. Ve's-salâtü alâ mazhari't-tâm ve mazhari ahkâmin li'l-hâssi ve'l-âmm ve alâ âlihi'l-kirâmi ve ashâbihi'l-ızzâm.

Fasl: Fi'l-erkâni ve şurûti'l-hilâfet

Nakîbu'n-nukebâ'nın tarikat hakkı olduğu işaretler ile şeyhine zâhir olup Hazreti Rasulüllâh (sallallâhu aleyhi ve sellem) ve Hazreti Pîr câniblerinden tenbih olunup, şeyh nakîbu'n-nukebâ'ya hilâfet vermek murâd eyledikte evvelâ fütûh-ı tarîki ta'lîm eyler. Ki yedi gece müdâvemet eyler; üç istiğfâr ve beş yüz ism-i celâl ve beş yüz defa bunu okur: "*Allâhümme salli alâ seyyidina Muhammed ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim*".

Buna fütûh ve miftâh-ı tarîk derler. Ba'dehû hâliye-i yevmiyeyi ta'lîm eyler ki bunları dahî yedi gün beher yevm dokuz bin kere okur. "*Yâ Allâh yâ Vehhâb, ihbi lî minke hâlen vehbiyyün bi-rızâke ve terzâhu*".

Ve ba'dehû esmâ-i haliyei ta'lîm eyler ki ibtidâ (bir hafta yevmiye yedişer bin istiğfar okur).² Ba'dehû bir hafta dahî yevmiye sekiz bin kelime-i tevhîd okur. Ba'dehû bir hafta da yevmiye dokuz bin kere esmâ-i hâliyyeyi okur. Kendine hâl geldikte salâvat-ı şerîfe kıraât eyler. Esmâ-i hâliyye bunlardır: "*Yâ Vehhâb, ihbi lî minke hâlen vehbiyyün bi-rızâke ve terzâhu. Yâ Allâh yâ Vehhâb*".

Ve ba'dehû hâliye-i demeviyeye müdâvemet eyler. Bir haftada yevmiye yetmiş bin kere yedi gün bunu okur: "*Bismillâhirrahmânirrahîm. Lâ ilâhe illallâhu'l-meliki'l-azîzi'l-cebbâr. Muhammedün seyfullâhi'l-ğâlibi'l-kahhâr*".

Ve ba'dehû hâliye-i za'feraniyyeye müdâvemet eyler. Yine yedi günde [2^a] beher yevm yetmiş beşer bin kere bunu okur: "*Bismillâhirrahmânirrahîm*".

1 İBB Atatürk Kitaplığı, nu: OE-Yz-001692. Metindeki paragraflar tarafımızdan oluşturulmuştur. Âyetlerin tahrirci yapılarak gerekli açıklamalar dipnotta verilmiştir.

2 OE-Yz-000667/03'de bu cümle atlanmıştır.

Yâ Kâhîru zü'l-kuvveti Hayyun Samedün Kuddüsün. Yâ Ezelî, üskün cismî bi'l-mürte'îşî hâlün minke vehîbnî yâ Emelî".

Ve ba'dehû hâliye-i samediyeye ta'lim eyler. Yine yedi günde beher yevm bin kere İhlâs-ı şerîf okur, tamam oldukda bunu okur: "Bismillâhirrahmânirrahîm. Yâ Âlimü's-sırrı ve'n-necvâ ve yâ Kâşifü'l-hemmi ve'l-ğammi ve'd-dârri ve'l-belvâ ve'srif annâ azâbe cehennemî, inne azâbehâ lâ-nakdiru ve yessir lenâ ilme kul hüvellâhü ahad".

Ve ba'dehû hâliye-i haceriyyeye müdâvemet eyler. Üç günde beher yevm yüz Fâtîha-i şerîf ve yüz def'a salât u selâm ve yetmiş iki bin tevhîd-i şerîf ve günde yirmi dört kere bunu okur: "Bismillâhirrahmânirrahîm. Allâhümme innî eşkü ileyke da'fe kuvvetî ve killete hayât ve hevânen ale'n-nâsi. Yâ erhamerrâhimîn, ente Rabbi'l-müstezâfîn ve ente Rabbi alâ men ekfâ abdehû melektehu emrî iz-lem yükallike aleyye ğadabün fe-kem übâli ve lâkin afveke evse'un li e'üzü bi-nûri vechike'llezi eşrake bihî zulmete ve aleyhi salâhu'd-dünyâ ve'l-âhirati leke'l-hamdu hattâ terzâ ve lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ bike yâ erhamerrâhimîn."

Bunları tekmîl eyledikten sonra bir cum'a geci bir mikdar ta'âm tabh ve ekl olunup şeyh yatsı namazını bi'l-cümle dervişler ile kılar. (Evrâd-ı şerîf kıraât olunur. Ba'dehû müridler ile)³ halka-zikr olunup Allâh Te'âlâ'nın rızası için ve Rasulüllâh (a.s.)'ın rûh-ı şerîfi için ve Hazreti Pîr rûhu için ve halîfenin selametliği için tevhîd-i şerîfe niyet ederler. Ve dai-renin derûnuna kimse duhûl eylemez ve tevhîd-i şerîf tekmîl olmadan su ve şerbet içemez ve ta'âm ve hurma yiyemez ve dünya kelâmı söyleyemezler. Ve yetmiş bin kelime-i tevhîd ve on iki bin ism-i celâl ve üç bin ism-i hû okurlar. Ve lâkin ziyâde ve noksân olmaz. Ve ba'dehû du'â eyleyüb rûh-ı Rasulillâh'a ve Hazreti Pîr'in rûhuna ihdâ ederler. Ba'dehû sancakdârân ve çavuş [2^b] ve nakîbler yeşil yaprak ile meşâyih da'vet olunur. Ve ertesi gün ta'âm ve pilav tabh olunur ve lâkin zerde tabh olunmaz. Ve pilav tabh olundukta kazganın kapağını küşâd etmeden şeyh sair meşâyih ile pilav kazganının yanına şeyh durur ve sair meşâyih etrafında halka olurlar. Şeyh kendi eline bir yeşil yaprak verir ve ba'dehû cümle ile ve sâir meşâyihâ dahî birer yeşil yaprak verir ve ba'dehû cümle yüz kelime-i tevhîd ve yüz ism-i celâl ve yüz ism-i hû okurlar ve tekmîlinde şeyh bir Fâtîha ile kazganı açub ol yaprağı kazgana atar. Ve sâir meşâyih dahî birer Fâtîha ile ol yeşil yaprakları atarlar. Tekmîl oldukda cümlesi baş kesüb gülbenk ettikten sonra

3 OE-Yz-000667/03'de bu kısım atlanmıştır.

şeyh kefçe ile pılavı karıştırıp kefçeyi tabbâhânın eline verir. O dahî o yeşil yaprakları pilavın bir cânibine alıp pilavı ekl ettirir. Ve ta'am ekl olunduktan sonra şeyh efendi ol hilâfet vireceği zâtın bir nakîbu'n-nukebâ tayin eylediği zâtı ona rehber tayin eder ve ol rehber, "mahfil kur diye" emr eyler ve bir Fâtiha okuyup Hazreti Pîr'in rûhuna ihdâ eyler. O dahî destûr deyip şeyhin izniyle o hilâfet verilecek mahalle, meşâyihü birer birer Fâtiha ile da'vet edip oturtur ve postun iki cânibine tarîkın ekalli ikişer halife oturtur. Postun tarafeyninde ve şeyhin iki yanında sâir tarîkın meşâyihü olmaz ve meşâyihü dahî yerli yerine oturtur. Ba'dehû bir ağaç tablaya bir pāk çarşab ve seccâde ve emânet olan bir mikdar yeşil yaprak ve esliha ki; bir gül ve bir şiş ve bir kılıç ve bir topuz koyar. Ve bir ağaç tablaya dahî hırka ve şemle ve şedd ve tâc koyar. Ba'dehû şeyhden "destûr" ile rehber bir Fâtiha edip tekye kapısından taşra gider ve ol taşrada ol tablaları bir mahalle vaz' eder. Ba'dehû nakîbler [3^a] ve çavuşlar ve sancakdârları alıp şeyh huzuruna girer ve nakîbler ve çavuşlar ve sancakdârlar hall u halince şeddlerini kuşanır. Ba'dehû "destûr" ile bir Fâtiha edip, nakîbleri alıp taşra çıkar. Ve ol iki tablayı sol yanına alır ve onların önlerine kendisi durer. Ammâ ziyâde ileri olmaz. Hemân kendi önünde ve iki yanına nâşidleri alır. Ve tablaların arka ve etraflarına sair nakîbler halka-bend olurlar. Rehber dahî önlerine düşüb kasîde okuyarak tekye kapısına geldikte bir Fâtiha ider. Ve meşâyihdân üç defa, "destûr" der icâzet diler. Meşâyih dahî, "destûr" derler. Ba'dehû rehber yine bir Fâtiha okuyup tekye kapısından içeri girerler; ba'dehû yine kasîde okuyarak şeyh huzuruna vardıkta yine bir Fâtiha edip şeyhden "destûr" alıp tâc olan tablayı şeyhin önünde sağ yanına ve seccâde olan tablayı sol yanına koyup yine bir Fâtiha okur. Ba'dehû rehber cümle nakîbler ile yine şeyhden "destûr" ile bir Fâtiha edip el yüze sürer. Ve baş kesip cümlesi tekye kapısından taşra çıkarlar ve taşrada rehber ol halife olacak zâtı arkasına alır, o dahî iki ellerin rehberin iki omuzlarına koyar ve iki nakîb o zâtın iki yanında ellerini kuşağından sokup tutalar ve sair nakîbler o zâtın etrafında ve arkasında halka-bend olurlar. Ve rehber önünde kimesne olmayıp kezâlik iki yanında nâşidler dururlar ve ol mahalde nâşid bunu okur:

"Hû hû... Yâ Tayyibe'l-kulûb el-meded ve yâ Ceddi'l-Haseneyni'l-ahseneyn el-meded; ve yâ Rasûlallâh el-meded; ve yâ Sâkin-i Tanta ve yâ Ebu'l-Ferrâc, yâ Sultan Seyyid Ahmed el-Bedevî el-meded; yâ Ebu'l-Ayneyn, yâ Sultan Seyyid İbrahim ed-Dessûkî el-meded; yâ Sâkin-i Bağdâd, yâ Seyyid Abdulkadîr [3^b] el-meded; yâ Ebu'l-Alemeyn, yâ Sâkin-i Basra, yâ Sultan Seyyid Ahmed er-Rifâi

el-meded; yâ sâkin-i Efrus yâ çavuşu'n- nebevî, yâ Hazreti Şeyh Seyyid Ahmed bin Ulvân el-meded; yâ Evliyâullâh küllükümü el-meded" der.

Ba'dehû bir münâsip kasîde okunur. Tekye kapısına geldikte nâşid sükût eyler ve rehber bunu okur:

Kâle Seyyid Ahmed (kuddise sırrahû): "Vakaftü fi'z-zelli an ebvâbi izzikümü müsteşfian min zünûbi indeküm bikümü. Kâle'llâhu Te'âlâ, Bismillâhirrahmânirrahîm: "Mâ-kâne ale'n-nebiyyi min haracın fi-mâ farazallâhu lehû, sünnetallâhi fi'llezîne halev min kabl ve kâne emrulâhi kade-ran maktûran. Ellezîne yübelligüne risâlatillâhi ve yahşevnehû ve lâ-yahşevne ahaden illallâh ve kefâ billâhi hasîban. Mâ-kâne Muhammedun ebâ ehadin min ricâlikum ve lâkin rasulellâhi ve hâteme'n-nebiyyîn ve kânellâhu bi külli şey'in alîmen. İnnellâhe ve melâiketehu yusallûne ale'n-nebiyyi yâ eyyuhellezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslîman. [Allah'ın, kendisine helâl kıldığı şey-de Peygamber'e herhangi bir vebâl yoktur. Önce gelip geçenler arasında da Allah'ın âdeti böyle idi. Allah'ın emri mutlaka yerine gelecek, yazılmış bir kaderdir. O peygamberler ki Allah'ın gönderdiği emirleri duyururlar, Allah'tan korkarlar ve O'ndan başka kimseden korkmazlar. Hesap görücü olarak Allah (herkese) yeter. Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat o, Allah'ın Resûlü ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi hakkıyla bilendir. (Ahzab 33/38-40) Allah ve melekleri, Peygamber'e çok salavât getirirler. Ey müminler! Siz de ona salavât getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin. (Ahzab 33/56)] Ve sallî ve sellim alâ eş-refi cemi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîne'l-Fâtîha."

Ve bundan sonra yine rehber der ki;

"Destûr! Yâ meşâyihî'l-kirâm zevi'l-ihdirâm sâhib-i post olan eş-şeyh felan efendi işbu filan efendiye hilâfet vermek murâd eder, içeriye huzuru-nuza getirmeğe izn-i şerîfiniz var mıdır?" diye. Cümle meşâyih dahî "vardır, getir" dediklerinde der-âkub rehber yine bir Fâtîha okuyup ve cümlesi el yüze sürüp ve meşâyihdan, "destûr" deyip tekye eşîğinden içeri girerler ve içeride rehber bunu okur:

"Yâ Mevlâyî mâ tuğayyiru bâbeke ve lâ-ercü yâ Allâh illâ cenâbeke. İlâhi, ene'l-'abdu'l-müsî'i ve ente müsâmihu. İlâhi yâ Rahmân, bi-rahmetike ecir min azâbike. İnnellâhe ve melâiketehû yusallûne ale'n-nebiyy, yâ eyyuhellezîne âmenû sallû 'aleyhi ve sellimû teslîman. [Allah ve melekleri, Peygamber'e çok salavât getirirler. Ey müminler! Siz de ona salavât getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin. (Ahzab 33/56)] Allâhümme yâ Rabbi ve sellim ve

teammim ve fazzil menûn ve bârek alâ eşref-i mahlûkâtike vezinehû ibâdeke ve hayreteke min halkıke ve neccıke [4^a] min enbiyâike alâ eşref-i mülûki'l-arabi ve'l-acemi ve tercümâni lisâni'l-kâdemi ve menbe'i'l-ilmi ve'l-hulmi ve'l-cûdi ve'l-keremi. Efdalü min kurûnin ve efsahu min nutkin bi'l-fâsılı'l-mu'cemi seyyidi's-sâdât ve mukîmi'l-ibâdât ve şefî'i ehli'l-arzeyni ve's-semâvâti. Seyyidi Beni Timâmeti'l-muzillili bi'l-ğamâmeti ellezî hacce ve salle ve sâme fe-mâ nâme fi tâ'ati mevlâhu ve'n-nâsu niyâmün. Ve sallallâhu aleyhi ve selleme şefî'an fi ümmetihi yevme'l-kayâmeti Muhammedeni'l-Mustafâ sallallâhu aleyhi ve selleme ve şerrefellâhu beytihi ve kerrame ve e'tâhû câhan sümme azzeme şânehû ve e'tâhû min kablü mâlâ yu'ta Adem'e selâmün mine'r-rahmâni zi'l-cûdi ve'l-keremi alâ hayrin meb'ûsin rahmeti eşrâfi'l-ümemi. Selâmün alâ Mekketi. Selâmün ala'l-Harâmi. Selâmün alâ mürüvveti hassahullâhu bi'l-cûdi ve'l-keremi. Selâmün alâ bahri'l-ulûmi ve mâ-havâ. Selâmün alâ memdühi bi'n-nûni ve'l-kâlemi. Selâmün men Kâle yâ rabbi yâ rabbi ümmeti ümmeti ercû mine'n-nîrâni yâ sâhibe'l-cûdi ve'l-keremi. Selâmün 'alâ men eşârate li'l-bedri fi's-semâi. Kâlet yâ bedr fe'nkaseme şakkeyn. Selâmün 'alâ men şakkahû Cebrâile sadrahû tıflen sağıran ve la-yeşkü bi-zâlike min elemi. Allâhümme selâmün alâ men ceale's-salâte ve's-selâme aleyhi farzan bi-kavlihi "İnnellâhe ve melâiketehû yusallüne ale'n-nebiyyi, yâ eyyuhellezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslîman. [Allah ve melekleri, Peygamber'e çok salavât getirirler. Ey müminler! Siz de ona salavât getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin. (Ahzab 33/56)] Ve fihi umûm "Ya eyyühe'r-râcûn min-hüm şefâate sallallâhu aleyhi ve sellem, sallû aleyhi ve sellimû teslîman. Ve zâdellâhu Muhammeden ta'zîmen. Amin" der ve bir Fâtiha okur.

Ba'dehû sağ cânibine döner ve der: "es-Selâmü alâ hâza'l-cem'i ve men fihi hâzırûn" der. Ve ba'dehû sol cânibine döner ve der: "es-Selâmü aleyküm yâ nücumü'z-zevâhi" der. Ve ba'dehû arkasına döner ve der: "es-Selâmü aleyküm yâ men bi-him tenevveru'l-kulûbi ve's-serâir". Ve ba'dehu önüne döner ve der:

"Destûr, destûr kim yâ üli'l-elbâb yâ ma'denü'l-fehhâr ve kenzü'l-heybeti ve'l-vekâr ve men zâdehû bi'l-hulmi ve'r-rızkı alâ mevci'l-bihâr abdeküm bi-bâbiküm ve hâdimu türâbi akdâmiküm eftehiru biküm alâ akrânihi ve sâde ve şâ'a zikrûhu fi'l-buldân [4^b] tenazzarû bi-nazarikümi'l-fâlih ve amelikümi's-salih; e'üzü me'a besmele: "İnnallâhe ye'mürüküm en tüeddü'l-emânâti ilâ ehlihâ ve izâ-hakemtüm beyne'n-nâsi en tahkümü bi'l-'adl; innallâhe ni'immâ ye'izüküm bihi; innallâhe kâne semî'an basîran [Allah size, mutlaka emanetleri ehli olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle

hükmetmenizi emreder. Allah size ne kadar güzel öğütler veriyor! Şüphesiz Allah her şeyi işitici, her şeyi görücüdür. (Nisa, 4/58) *Sadekallâhü'l-azîm. Kâle es-Seyyid Ahmed (kuddise sırrâhû): İmri' mea'l-haddeyni züllel bi't-turâbi 'asâ en tükabbilûni ve terzavnî abidekümü*", der.

Ba'dehû, "*es-selâmü aleyküm yâ ehle's-şer'ati. Şer'at hak; şer'at-ı vaz'-ı Muhammedî lillâhi'l-Fâtîha*" der.

Ve el yüze sürdükten sonra cümle rehber ile mean bir hatve ki sağ ayağıyla yürüyeler ve tevakkuf ederler. Yine rehber ayakların mühürleyip bunu okur:

"İnnellezine yübâyi'üneke ila ahiri'l-ayet..." [Muhakkak ki sana biat edenler ancak Allah'a biat etmektedirler. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir. Kim ahidini bozarsa, ancak kendi aleyhine bozmuş olur. Kim de Allah ile olan ahidine vefa gösterirse Allah ona büyük bir mükâfat verecektir. (Fe-tih 48/10)] *Kâle es-Seyyid Ahmed (razıyallâhu anküm):*

"*Fe in-razîtüm fe yâ 'Izzi ve yâ Şâfi;*
ve in-übîtüm fe men ercûhû gayrakümü"⁴

der. Ba'dehû "*es-selâmü aleyküm yâ ehle't-tarîkati, tarîkat hak, tarîkat-ı fi'li-i Muhammedî lillâhi'l-Fâtîha*" der.

Ve el yüze sürdükten sonra kezâlik bir hatve dahî yürüyüp tevakkuf eder. Rehber ayaklarını mühürleyip bunu okur:

"*Mea'l-besmele; Ve evfû bi-ahdillâhi izâ-âhettum ve lâ-tenkuzu'l-eymâne ba'de tevkîdihâ ve kad-cealtumullâhe aleykum kefilen.* [Antlaşma yaptığımız zaman, Allah'ın ahidini yerine getirin ve Allah'ı üzerinize şahit tutarak, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın. Şüphesiz Allah, yapacağınız şeyleri pekiyi bilir. (Nahl 16/91)] *Sadakallâhü'l-azîm. Ve Kâle es-Seyyid Ahmed (kuddise sırrâhû): "Sebaktü külle tarîkan küntü a'rifuhû illâ tarîkan yüezzîni bi-hubbikümü*" der.

Ba'dehû yine "*es-selâmü aleyküm yâ ehle'l-hakîkati, hakîkat hak, hakîkat-i hâl-i Muhammedî lillâhi'l-Fâtîha*" der.

Ve el yüze sürdükten sonra kezâlik bir hatve dahî yürüye ve tevakkuf eder. Ve yine rehber ayakların mühürleyip bunu mea'l-besmele okur:

"*Ve lâ teşterû bi-ahdillâhi semenen kalîlen, innemâ indellâhi huve hayru'l-*

4 Bu şiir bizim çalışma konumuz olan nüshada nesir olarak ifade edilmiştir. Biz başka bir fütüvvetnâmede geçen şiir şeklini tercih ettik. *Rifâi Fütüvvetnâmesi*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Osman Ergin Koleksiyonu, no: 1583, vr: 35^b.

lekum, in küntüm ta'lemün. [Allah'ın ahdini az bir karşılığa değişmeyin! Şayet anlayan kimseler iseniz, şüphesiz Allah katında olan (sevap) sizin için daha hayırlıdır. (Nahl 16/95)] *Sadakallâhu'l-azim*. *es-Seyyid Ahmed (kuddise sırrahû):*

“Ketebtü kitâbe’ş-şevkı minnî ileyküm
ve fî emelî ennî eûzû ileyküm
ene'l-mukırru bi-zenbî fe'sfehû keramen
fe yâ sürûrî ve bastî kad-âteytükümû;
ve enne hâle hukmillâhi beynî ve beyneküm
emûtü ğarîben ve's-selâmü aleykümû.”⁵

Ba'dehû “*es-selâmü 'aleyküm yâ ehle'l-ma'rifeti, ma'rifetullâhi hakkun, ma'rifet-i sırr-ı Muhammedi lillâhi*” [5^a] *l-Fâtiha*” der.

Ve ba'dehû halifenin önünden çıkar ve halife olduğu mahalde durur. Ve rehber şeyhin sağ cânibine varır. Şeyh bir Fâtiha okur ve el yüze sürdükden sonra rehber: “*Destûr*”, deyip tâc olan tabladan şeddi alır, sağ omuzuna atar ve şemleyi alıp sol omuzuna atar. Ba'dehû âhar tablada olan yeşil yaprakları alıp bir mikdarın kendi koynuna koyar ve vekilini âhar bir atık nakîb yedine teslim eder.

Ve bir Fâtiha okuyup seccâdeye el vurur ve bir Fâtiha dahî okuyup yerinden kaldırır ve bir Fâtiha okuyup şeyh önüne koyar. Ve bir Fâtiha okuyup iki ucundan tutar ve bir Fâtiha okuyup uçlarını geriye çeker ve bir Fâtiha okuyup yere yayar ve bir Fâtiha okuyup el yüze sürer. Bu vech ile yedi Fâtiha eyler. Seccâdeyi ferş eder.

Ba'dehû şeyh bir Fâtiha ile mihrabdan kalkar ve şeyh seccâde üzerine basıp iki rek'at nafîle namaza şüru' eyler. Ve rehber dahî sağ yanında ayak üzere durur, yeşil yaprağı alır âhar nakîb dahî tekye içinde olan bi'l-cümle meşâyihâ bir Fâtiha ile birer yeşil yaprak tevzi' eyler. O esnada şeyh namazdan ferağından sonra rehber bir Fâtiha edip, sevâbını Hazreti Şeyh Abdulkâdir el-Geylânî (kuddise sırrahû) rûhuna ihdâ eyler. Seccâdenin başı sağ tarafına bir yeşil yaprak koyub seccâdenin ucunu üzerine bükür. İş bu şeri'at kapısıdır. Ve şeyh dahî kıldığı namazın sevâbını Hazreti Seyyid Abdulkâdir el-Geylânî rûhuna ihdâ eyler.

⁵ Bu şiir bizim çalışma konumuz olan nüshada nesir olarak ifade edilmiştir. Biz başka bir fütüvvetnâmede geçen bu şiir şeklini tercih ettik. *Rifâi Fütüvvetnâmesi*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Osman Ergin Koleksiyonu, no: 1583, vr: 36^b.

Ba'dehû Şeyh yine iki rek'at namaz kılıp selam verdikten sonra rehber yine bir Fâtîha okuyup, sevâbını Seyyid Ahmed el-Bedevî (kuddise sırrahû) rûhuna ihdâ edip, seccâdenin sağ yanında ayak cânibi köşesi altına bir yeşil yaprak koyup ucunu üstüne bükür. İş bu tarikat kapısıdır. Ve şeyh dahî kıldığı namazın sevâbını Hazreti Seyyid Ahmed el-Bedevî [5^b] rûhuna ihdâ eyler.

Ba'dehû rehber şeyhin sol cânibine ayak üzere durur. Ve şeyh kezâlik iki rek'at namaz kılıp selamdan sonra rehber bir Fâtîha okuyup, sevâbını Hazreti Seyyid İbrahim ed-Dessûkî rûh-ı şerîfine ihdâ eyler. Seccâdenin sol cânibinde ayak cânibinde köşesi altına bir yeşil yaprak koyup ucunu üzerine bükür. Ve şeyh dahî kıldığı namazın sevâbını Hazreti Şeyh İbrahim ed-Dessûkî rûhuna ihdâ eyler. İş bu hakikat kapısıdır.

Ba'dehû şeyh yine iki rek'at nafilâ namaz kılar. Selamdan sonra rehber yine bir Fâtîha okuyup sevâbını Hazreti Seyyid Ahmed er-Rifâi kuddise sırrahû rûhuna ihdâ eyler. Seccâdenin sol yanında başı cânibine köşesi tahtına bir yeşil yaprak koyub ucunu üstüne bükür ve şeyh dahî kıldığı namazın sevâbını Hazreti Seyyid Ahmed er-Rifâi (kuddise sırrahû) rûhuna ihdâ eyler ve yerinden kalkar. İş bu ma'rifet kapısıdır.

Ve şeyh mihrabda postu üzerinde halîfenin namaz kılacağı müvâcehesinin sol cânibinde oturur. Bir Fâtîha edip, el yüze sürer ve şeyh vech-i meşrûh üzere namazları kılarken halîfe arkasında ayak üzere durur. Ba'dehu rehber halifeyi seccâde üzerine getirir. Ve rehber kezâlik halîfe sağ yanında ayak üzerinde durur. Ve halîfe dahî nafilâyeye niyet eyler, iki rek'at namaz kılar ve selam verdikten sonra rehber Fâtîha okuyup sevâbını Seyyid Abdulkâdir el-Geylânî rûhuna ihdâ edip, bâb-ı şer'ati küşâd eder; altın da olan yeşil yaprağı alıp şeyhe teslim eder. Şeyh dahî ol yaprağı yanında olan meşâyihinden dilediğine verir. Ve halîfe dahî kıldığı namazın sevâbını Hazret-i 'Abdulkâdir'in rûhuna ihdâ eyler. el-Hâsıl halîfe minvâl-i muharrem üzere her kapıda iki rek'at namaz kılıp sevâblarını şeyhi gibi ihdâ edip selam verdikten sonra fe-kat hakikat [6^a] kapısını küşâd edip altından aldığı yaprağı takbîl edip kendi kuşağına sokar. Sekiz rek'at namazların tekmilinde rehber halifeyi seccâdeden kaldırıp şeyhin önüne oturtur ve halîfe dahî bâb-ı ma'rifeti küşâd edip yedinde olan yaprağı şeyhine ihdâ olmak üzere teslim eyler.

Ba'dehû rehber vech-i meşrûh üzere ibtidâ beş, ba'dehû üç kat bükülmüş şemleyi bir Fâtîha okuyup şeyhin yedine teslim eder. Ve halîfenin

başında olan 'imâmesi her ne ise çıkarub arrâkuyesini yalnız başına giydirir. Ol 'imâme fukarânın hakkı olur tarîkate.. Ve şeyh bir Fâtiha okuyup şemlenin ucunu halifenin eli üzerine koyar. Ve sağ yanından bir def'a sarıp yine bir Fâtiha okur. Bu vechile on iki Fâtiha ile şemleyi oniki kat biri biri üzerine yassıca sarar ve on ikinci Fâtiha'da âhar ucunu sol tarafına sokar. Ba'dehû rehber yine bir Fâtiha okuyup hırka alıp şeyhin eline verir. Ve şeyh dahî bir Fâtiha okuyup hırkanın sağ kolunu giydirir ve bir Fâtiha ile yakasını yerine koyup ve bir Fâtiha ile sol kolunu giydirir ve eteklerini kavuşturur ve halifenin ellerini başı üzerine koyar.

Ba'dehû şeyh bir Fâtiha ile şeddi yedine alır ve iki başını beraber edip bir Fâtiha ile kaldırıp ağız üzerine koyar; bir Fâtiha ile kaldırıp gözleri üzerine koyar; ba'dehû bir Fâtiha ile kaldırıp başına elleri üzerine koyar; ba'dehû ensesinde omuzları üzerine koyar. Ba'dehû yedinci Fâtiha ile kaldırıp beline koyar.

Ba'dehû sağ yanından alıp "Allâhu ekber bismillâhi ale't-tahkik ve'l-hamdülillâhi 'ale't-tevfik" deyip ism-i azîmü's-şânın ismine ve rızâsı için bir Fâtiha okuyup bir kere düğümler buna *ukde-i evvel*, [6^b] derler. Ba'dehû Cebrail (aleyhi's-selâm) ismine bir Fâtiha okuyup, üzerine bir dahî düğümler buna *ukde-i sânî*, derler. Ba'dehû "Mektubun alâ bâbi'l-cenneti; Lâ ilâhe illallâh Muhammedu'n-Rasulullâh" deyip Hazreti Muhammed Mustafâ (sallallâhu Teâlâ aleyhi ve sellem) ismine bir Fâtiha okuyup, bir dahî düğümler buna dahî *ukde-i sâlise*, derler. Ve yine, "Lâ ilâhe illallâh Aliyyün veliyullâh" deyip Hazreti 'Ali (kerremallâhu veche) rûhuna bir Fâtiha okuyup, bir dahî düğümler buna *ukde-i rabi'a*, derler. Ba'dehû ukdelerden tutup rehberin yedine teslim eyler.

Rehber dahî ukdelerden tutup hâzırûn olan meşâyîha ve sâniyen cemî' fukarâyâ birer birer der ki "Yâ hû, azîzim, bu adam satılıktır. Neye alırsınız" der. Ol dahî kendi irâdesi üzere, "şu kadar kelime-i tevhide", ve yahut "şu kadar İhlâs-i şerife", yahut "şu kadar Fâtiha-i şerife" her ne kadar kuraâtına kudreti olur ise ol kadara; yine "aldım" derse der-akîb rehber bir Fâtiha okuyup âharına götürür. Bunlar tekmi'l olduktan sonra kendi kendine satar ve yine kendi alır. Ba'dehû şeyhine getirir, ol dahî "bir Fâtiha'ya aldım", dediğinde rehber bir Fâtiha okuyup ukdelerinden tutup şeyhine teslim eyler. Şeyh dahî alır.

Ba'dehû Hazreti İbrahim Halîlullâh ismine bir Fâtiha okuyup, evvelki düğümler üzerine bir dahî düğümler buna *ukde-i hâmise*, derler. Ba'dehû

Hazreti Mûsâ Kelîmullâh ismine bir Fâtîha okuyup, bir dahî düğümleye buna *ukde-i sâdise*, derler. Ba'dehû Hazreti Îsâ Rûhullâh ismine bir Fâtîha okuyup, bir dahî düğümleye buna *ukde-i sâbi'a*, derler. Ba'dehû Hazreti İmam Hasan (radiyallâhu anh) ismine bir Fâtîha okuyup, bir dahî düğümleye buna *ukde-i sâmine*, derler. Ba'dehû Hazreti İmam Hüseyin (radiyallâhu anh) ismine bir Fâtîha okuyup, bir dahî düğümleye buna *ukde-i tâsi'a*, derler.

Bu dokuz aded ukdeler tekmil olduktan sonra halifeyi çarşab altına alır ve rehber şeyhin sağ yanına durur ve sair nukebâ ve dervişân ayak üzerinde tevhîd-i şerife meşğûl olurlar. Ve şeyh sağ eteği ucunu halifenin [7^a] sol eline verir.

Evvela "*Bismillâhirrahmânirrahîm, bismillâhi ve billâhi ve alâ sünnet-i Rasulillâhi*" deyip, *yedullâh* ki sağ eliyle halifenin sağ elin tuta ve sağ dizlerin dikip birbirine dayayalar ve şeyh halifenin yedini sıkıca tutar ve baş parmağını halifenin baş parmağına dayar ve lâkin şeyhin parmağı halifenin parmağından cüz'ice yüksek olur. Buna *yedullâh* ve *kabzai's-safâ* derler. Celâleteyn bulunduğu için..

Ve bir dahî şeyh salavât parmağından gayrı sâir parmakların halifenin yedini tutar ve başparmağını halife başparmağına dayamaz, buna dahî *yed-i Rasulillâh* ve *kabzai'r-rızâ* dahî derler.

Ve bir dahî şeyh halifenin yedini cemi' parmaklarıyla hafifçe tutup başparmağıyla halifenin başparmağına üç kere vurur; buna dahî *yed-i Ebubekir* (radiyallâhu anh) ve *kabzai'l-muhabbet* dahî derler.

Ve bir dahî şeyh ile halife salavât parmaklarından gayrı sâir parmakları birbirinin ucuna alıp şeyh başparmağını halifenin başparmağına dayar. Buna dahî *yed-i Hazreti Ömer* ve *kabzati'l-hafaza* dahî derler.

Ve bir dahî şeyh halifenin yedini cemi' parmaklarıyla hafifçe tutup başparmağını baş parmağına hafifçe dayar ve salavât parmağı tırnağıyla halifenin salavât parmağı tırnağın üç def'a çıtlattır buna dahî *yed-i Hazreti Osmân* ve *kabzati'l-meveddet* dahî derler.

Ve bir dahî şeyh cemi' esâbi' ile halifenin yedini tutup, başparmağını dayayıp üç def'a salavât parmağıyla halifenin salavât parmağını sığar ve yedlerini salıverip ikisi dahî kendi ellerini takbîl ederler; buna dahî *yed-i Hazreti Ali* (radiyallâhu anh) ve *kabzati'l-celâle* dahî derler. Ve lâkin cemi' esabi' onun avcuna alıp yed tutulmaz. Zira böyle etmek mekrûhdur, Revâfız adetidir.

Bu yed tutulduktan sonra altı aded sıcak alet ki, gül ve zincir ve tas ve saç ve meş'ale [7^b] ve fırına dühul etmek ve kezâlik altı soğuk alet ki, Hazreti Seyyid Ahmed bin 'Ulvan'dan sudûr eyledi; seyf ve şiş ve topuz ve harbe ve ekl-i Sülûmen ve misrahıyye ve efâ'î. Ve ba'dehû hariçde olan tâc ve hırka ve seccâde ve şedd ve şemle ve saç ve sancak ve kadem ve mazhar ve ke's ve varak-ı ahdar ve bir dahî eş-şeyh Salih er-Radin hazretleriyle es-Seyyid eş-şeyh 'Ayderûsî beynerinde olan niza'-ı ma'lumeye binâen şeyh Abdurrahman 'Ayderûsî'nin fukarâsından teveccühünden halâs için Hazreti Pîr Efendimizin telkin ve tenbih buyurdıkları ve el-yevm rûhanileri teveccühünden halâs için "nüsha" ta'bir olunur, lücce bademi ağacından eğrice ma'huddur "*kendi yedinizden bir an eksik etmeyin*", diye Hazreti Pîr Efendimizin tenbihlerine binâen isti'mal olunan mezkûr ağaç dahî emânetdir.

Bu vecihle biri seccâde ve biri varak-ı ahdar ve bâb-ı şer'at ve bâb-ı tarikat ve bâb-ı hakikat ve bâb-ı ma'rifet ve şedd ve şemle ve tâc ve hırka ve dokuz ukdeler ve kabza ve altı soğuk alet ve kadem ve ke's ve mazhar ve mezkûr lücce ve sancak ve bir dahî lillâhi hilâfet ki cem'an bu vecihle kırk sekiz emânetlerdir, teslim olunduktan sonra şeyh halîfenin ukdelerinden tutup:

"*Bismillâhirrahmânirrahîm, bismillâhi ve billâhi ve alâ sünnet-i Rasulillâhi ve alallâhi fe'l-yetevekkeli'l-mü'minûn; hasbiyallâhu vahdehu ve kefâ. Fe-in tevellev fe-kul hasbiyallâhu lâ ilâhe illâ hû aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbu'l-arşı'l-azîm. [(Ey Muhammed!) Yüz çevirirlerse de ki: Allah bana yeter. O'ndan başka ilâh yoktur. Ben sadece O'na güvenip dayanırım. O yüce Arş'in sahibidir. (Tevbe 9/129)] İnnî veccehtü vecchiye li'llezî fetara's-semavâti ve'l-arza hanîfen; ve mâ ene mine'l-müşrikîn. [Ben hanîf olarak, yüzümü gökleri ve yeri yoktan yaratan Allah'a çevirdim ve ben müşriklerden değilim. (En'am 6/79)] Kul inne salâti ve nüsukî ve mahyâye ve memâtî lillâhi Rabbi'l-âlemîn. [De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir. (En'am 6/162)] Razîtü billâhi rabben ve bi'l-İslâmi dinen ve bi-Muhammedin (sallallâhu aleyhi ve selleme) nebiyyen ve bi'l-Kur'âni imâmen ve bi'l-Ka'beti kbleten ve bi'l-mü'minine ihvânen. Estağfirullâh üç kere. Yâ eyyühellezîne âmenû tûbû ile'llâhi tevbeten nasûhan. [Ey iman edenler! Samimi bir tevbe ile Allah'a dönün. (Tahrîm 66/8)] İnnellezîne yübâyi'üneke innemâ yübâyi'ünallâhe, yedullâhi fevka eydihim, fe-men nekese feinnemâ yenküsü 'alâ nefsihi, ve men evfâ bi-mâ 'âhede [8^a] 'aleyhullâhe feseyü'tîhi ecran 'azîmen. [Muhakkak ki sana biat edenler an-*

cak Allah'a biat etmektedirler. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir. Kim ahdini bozarsa, ancak kendi aleyhine bozmuş olur. Kim de Allah ile olan ahdine vefa gösterirse Allah ona büyük bir mükâfat verecektir. (Fetih 48/10) *İnnallâhe ye'mürüküm en tüeddu'l-emânâti ilâ ehlihâ ve izâ hakemtüm beyne'n-nâsi en tahkümû bi'l-'adli, innallâhe ni'immâ ye'izüküm bihî, innallâhe kâne semî'an basîran.* [Allah size, mutlaka emanetleri ehli olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne kadar güzel öğütler veriyor! Şüphesiz Allah her şeyi işitici, her şeyi görücüdür. Nisa, 4/58] *İnnellâhe ve melâiketehû yusallûne ale'n-nebiyyi, yâ eyyühellezîne âmenû sallû 'aleyhi ve sellimû teslimen.* [Allah ve melekleri, Peygamber'e çok salavât getirirler. Ey müminler! Siz de ona salavât getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin. (Ahzab 33/56)]

Ey Ahî, Allâhın emrini tut ve nehyinden ihtiraz eyle ve günah-ı sağâir ve kebâirden kendini hıfz eyle, ve beş vakt namazı ve nevâfilî eda eyle; ben seni bu vecihle halîfe ve karındaş edip kabul eyledim. Ve evfû bi-ahdillâhi izâ âhedtüm, ve lâ tenküzû'l-eymâne ba'de tevkîdihâ, ve kad ce'altümüllâhe aleyküm kefilan, [Antlaşma yaptığınız zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin ve Allah'ı üzerinize şahit tutarak, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın. (Nahl 16/91)] *ayet-i kerimesi mazmûnı üzere sen dahî bu vecih ile beni karındaşlığa ve şeyhliğe ve bu ahduallahı kabul etdin mi?"* der.

O dahî, "kabul eyledim" der. Bu vechle üç defa gizlice kulağına söyler. "İş bu senin ahd u efradına Allâh azimü'ş-şân kefil ve hâzır olan ervâh-ı enbiyâ ve evliyâ şâhid olsunlar mı?" dedikte, o dahî, "bu işce olsunlar", dedikten sonra ikisi dahî gözlerin yumup gizlice ikisi birden *Lailâhe illallâh Muhammedü'n-Rasulüllâh ve emânet lillâh ve sırr-ı hilafet* ya'ni şeyh kalben ve lisânen sırr-ı Rasulüllâhı halîfeye telkin eyledikte şeyhte hâsıl olan esrâr halîfede dahî husûl bulmasıdır. Ba'dehû halîfenin ağzını üç def'a nefha eyler. Halîfe dahî o nefhayı yutar. Ba'dehû şeyh bir Fâtiha edip el yüze sürer ve halîfeyi çarşab altından çıkarır. Ve şeyh tekrar bir Fâtiha edip el yüze sürer ve bu duâyı okur:

"el-Hamdü lillâhi llezî haleka Âdeme bi-kudretihî ve cealehû halîfeten fi'l-arzı bi-hikmetihî ve ersele Cebrâile (aleyhi's-selâm) şedde vessata en-nebiyye (aleyhi's-selam) ba'de mâ-ehaze'l-ahde aleyhi ve evsânî ale'l-emri bi'l-ma'rûfî ve'n-nehyi ani'l-münkeri ve ekkedehû aleyhi. Eyyühe'n-nas şeddû ve sâneküm fi sebîlillâhi lil-cihâdi ve't-tâati ve'l-ibâdeti ve li-rızâillahi Teâlâ ve li-ahkâmî'ş-şer'îati ve't-tarîkati mine'l-evâmiri ve'n-nevâhi ve ahkâmî'llâhi ve'lemû enne's-sırâta aka-

betün lâ yaktâuhâ ille [8^b] 'l-fityâne ve küllü kerîmin sâdiku'l-lisâni va'lemû rahîmekümlâhü enne'l-hilâfete hâbitatün şerîfetün ve râbitatün nazîfetün ve hiye şiarî ve şiaru'l-enbiyâi ve'l-mürselîn min kablü ve âsaru'l-enbiyâi ve'l-evliyâi ve'l-müttakîn min ba'di ve ene'l-fetâ ve ibnü'l-fetâ ve ahu'l-fetâ ve ebu'l-fetâ. Kâlellâhu Teâlâ: Yâ eyyühellezîne âmenü'sbirû ve sâbirû ve râbitû, ve'ttekullâhe lealleküm tüftihûn. [Ey iman edenler! Sabredin; (düşman karşısında) sebat gösterin; (cihad için) hazırlıklı ve uyanık bulunun ve Allah'tan korkun ki başarıya erişebilirsiniz. Âl-i İmran 3/200] Ve Kâle Rasulüllâhi (sallallâhu aleyhi ve sellem): "eş-şer'atü akvâli ve't-tarîkatü ef'âli ve'l-hakîkatü ahvâli ve'l-ma'rîfetü ra'sü mâli. Sadeka Rasullâh. Sübhane rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesîfûn ve selâmün ale'l-mürselîn ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. [Senin izzet sahibi Rabbin, onların isnat etmekte oldukları vasıflardan yücedir, münezzehtir. Gönderilen bütün peygamberlere selam olsun! Âlemlerin Rabbi olan Allah'a da hamd olsun! Saffat 37/180-182] el-Fâtiha", der.

Ba'dehû halîfenin başında olan şemleyi on iki Fâtiha ile birer birer fek edip ve iki kat eyler ve halîfenin boynuna sarkıtır ve üç tekbir ile tâcı ala ve başına giydirir; ve ukdelerinden sağ eliyle tutup üç defa "kum yâ halîfe-i Seyyid Ahmed", der. Ba'dehû şeyh ayak üzerine kalkar sağ eliyle halîfenin sağ elinden tutar ve yedi tekbir ile posta iclâs ettirir. Ve şeyh bi'l-cümle hâzır olan meşâyihâ alâ merâtibihim birer Fâtiha verir. Ba'dehû halîfe dahî bir Fâtiha edip, tevhîd-i şerîfe meşğul olur ve bu meclisin ibtidâsından intihâsına varınca üçyüzler aşkına üç yüz Fâtiha okunmak lazımdır. Ziyade olsa dahî güzel olur.

Tevhîd tekmil oldukça yine şeyh bir Fâtiha ve ashabı kirama ihdâ eyler, ukdeleri fek edip şeddin sağ omuzu üzerine koyar ve yedine icâzesini verir. Ahsen olan oldur ki icâzeyi mukaddem tahrîr eyleyip meclis-i hilâfette hâzırûn olan meşâyih tarafeynine ve şeyh dahî icâzenin bâlâsına temhîr ve imzaların tahrîr ve sâir hâzırûn olan nukebâ ve çavuşân ve sancakdarân ve dervişândan bende olanlar icâze zeylinde şahid makamına isimlerin tahrîr olunup cümle muvâcehesinde icâzesi yedine teslim olunur. Şeyhimden ahzım [9^a] bu vecih iledir.

Ve dahî meşrûh üzere hilâfet ahz iden halîfenin rusûm-ı tarîki üzere postu koltuğu altındadır. Her ne mahalde murâd ederse postuna ferş ve tevhîde bed' eder. Tekrar posta iclas ettirmek lazım değildir.

Eger hilâfet eylediği esnada posta iclâs olunmayub ba'dehû iclâs olunmak murad olundukta, meşâyihê fukarâyâ bi-lâ zerde etli taâm tabh ve ekl

ettirildikten sonra vakit namazı zaviyesinde edâ olunup, ba'dehû mihrâbın iki tarafına meşâyih alâ merâtibihim yerli yerine oturalar; ve iclâs ettirecek şeyhi dahî mihrâbın sağ cânibinde ayak üzere durur. Halîfeyi tekye kapısı içerisinde tarîkundan iki halife iki koltuğundan tutup ve mihrabdan evvelâ şeyhi bir Fâtiha okuyup el yüze sürdükten sonra ol iki halife tekbir getirerek mihraba değin halîfeyi yavaş yavaş halîfeyi getireler ve yine şeyh bir Fâtiha okuyup el yüze sürer. Ol halife nafîleye niyet eyler iki rek'at namaz kılar ve sevâbın Hazreti Pir'in rûhuna ihdâ eyler. Ba'dehû şeyh sağ eliyle halifenin sağ elinden tutup namaza kaldıra ve yedi tekbir ile posta iclâs ettirir. Ba'dehû ol şeyh ale'l-merâtib yemînen ve şîmâlen alâ merâtibihim cümle meşâyihâ birer Fâtiha vere. Ba'dehû kendi bir Fâtiha eder ve ba'dehû halifesine dahî bir Fâtiha vere; el yüze sürüldükten sonra tevhd-i şerife şüru' edeler. Temamında bir muhtasar duâ ile hatm-i meclis olur.

Sonradan iclâs cemiyeti bu minvâl üzeredir. Temmet.